

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 14P/7/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6219200126
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrej Maukš
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2019:6219200126.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom Mgr. Andrejom Maukšom vo veci starostlivosti o maloletú X. X., B.. XX. XX. XXXX, trvale bytom U. L., O.. Č.. U. L. XX, zastúpenú opatrovníkom Úradom, práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš a I. X., B.. XX. XX. XXXX, trvale bytom U. L., O.. Č.. Č. XX, deti rodičov: matky Y. W., B.. XX. XX. XXXX, O. X. Č. XX, O.. Č.. P. Ú. B. a otca H. X., B.. XX. XX. XXXX, O. X. S. XX, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti X. C., B.. XX. XX. XXXX, X. U. L. XX, takto

rozhodol:

I. Súd konanie v časti návrhu na nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti maloletej I. X., B.. XX. XX. XXXX a určenia výživného zo strany rodičov z a s t a v u j e .

II. Súd m e n í rozsudok Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 3P/219/2004-15 zo dňa 20. 01. 2005 v časti výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej X. X., B.. XX. XX. XXXX tak, že maloletú X. X. z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti X. C., B.. XX. XX. XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloletú a spravovať jej majetok má iba v bežných veciach.

III. Matka a otec maloletej sú p o v i n n í prispievať na výživu maloletej X. X., B.. XX. XX. XXXX každý vo výške po 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z., vždy do 20. dňa v mesiaci vopred, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, č. účtu U. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, počnúc dňom 13. 11. 2018.

IV. Súd p o v o ľ u j e otcovi a matke maloletej zročné výživné za obdobie od 13. 11. 2018 do 15. 07. 2019 v sumách na každého po 242,20 Eur splácať v 10 Eur mesačných splátkach, na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš, č. účtu U. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, vždy do 20. dňa v mesiaci počnúc mesiacom nasledujúcim po mesiaci, v ktorom sa stane tento rozsudok právoplatný s tým, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok zročného výživného sa stane splatným celý dlh na zročnom výživnom.

V. Súd z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 7P/181/2018-33 z 13. 11. 2018 ku dňu právoplatnosti výroku II. tohto rozhodnutia.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš (ďalej len „navrhovateľ“) sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 23. 01. 2019 domáhal, aby súd zveril maloletú X. X. a I. X. do náhradnej osobnej starostlivosti X. C.. Návrh odôvodnil tým, že matka detí bola trestným rozkazom tunajšieho

súdu č. k. 3T/76/2018-228 uznaná vinnou na tom skutkovom základe, že v školskom roku 2017/2018 nezabezpečila v dostatočnej miere školskú dochádzku svojej dcéry I. X. a dňa 05. 11. 2018 bola eskortovaná do výkonu trestu odňatia slobody, pričom deti zostali bez zákonného zástupcu u svojho otčima P. W.. Pokiaľ ide o otca, tento nemá vytvorené podmienky na bývanie, žije v rodinnom dome, ktorý je nevyhovujúci pre vývoj maloletých, jeho finančná situácia je zlá a tiež má zdravotné problémy. Medzi ním a deťmi nie je vytvorená žiadna citová väzba, nakoľko vôbec nie sú v kontakte. Z okruhu blízkych príbuzných prejavila záujem o starostlivosť o deti ich staršia sestra X. C., ktorá žije v partnerskom vzťahu s G. X., pričom z ich vzťahu pochádza spoločný syn T.. Toho času je na materskej dovolenke a je poberateľkou rodičovského príspevku vo výške 214,70 Eur. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 7P/181/2017, vykonateľné dňa 13. 11. 2018, nariadil súd neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril deti do osobnej starostlivosti X. C.. Maloletá X. navštevuje Základnú školu internátnu vo Veľkej Čalomiji, v pondelok príde autobusom do školy, v piatok poobede sa vracia k svojej sestre do Chrastiniec, dosahuje výborné študijné výsledky a nemá problémy s dodržiavaním školského poriadku. Pokiaľ ide o výživné, navrhovateľ navrhol zaviazat' rodičov, aby prispievali na výživu detí výživným každý vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Navrhovateľ pôvodne žiadal určiť počiatok vyživovacej povinnosti ku dňu právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, na pojednávaní dňa 15. 07. 2019 svoj návrh upravil ústne do zápisnice ku dňu 13. 11. 2018, kedy nadobudlo vykonateľnosť neodkladne opatrenie, ktorým boli deti zverené do osobnej starostlivosti X. C..

2. Na pojednávaní dňa 15. 07. 2019 zobral navrhovateľ návrh v časti I. X. späť, nakoľko táto uzavrela manželstvo, čím nadobudla plnoletosť, a preto nie je potrebné rozhodovať o osobnej starostlivosti o ňu. Pre späťvzatie návrhu súd konanie v časti náhradnej osobnej starostlivosti o maloletú I. X. a určenie výživného na ňu zo strany rodičov v súlade s ustanovením § 29 ods. 1 CMP zastavil výrokom I. tohto rozsudku. Súd zároveň uvádza, že v zmysle § 29 ods. 2 CMP, nevidel dôvod na pokračovanie v konaní v tejto časti, nakoľko súd z vlastnej činnosti vie, že rozhodnutím tunajšieho súdu č. k. 7P/186/2018-33 zo dňa 01. 03. 2019, právoplatným dňa 13. 05. 2019, povolil súd, aby I. X. uzavrela manželstvo so snúbencom P. W., B.. XX. XX. XXXX. Keďže medzičasom došlo k uzavretiu manželstva v súlade s ustanovením § 8 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nadobudla I. X. plnoletosť, a preto nie je možné upravovať osobnú starostlivosť o ňu, keďže už nie je maloletá.

3. Matka s návrhom na zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti X. C.V. súhlasila. Pokiaľ ide o výživné, toto žiadala stanoviť v minimálnej výške, nakoľko je vo výkone trestu odňatia slobody pracovne nezariadená a výživné chce posielat' priamo na účet X. C., nie na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Otec sa k návrhu nevyjadril.

4. X. C. s návrhom na zverenie detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti súhlasila. Opatrovník maloletej žiadal návrhu vyhovieť.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom X. C. a oboznámením sa s lustráciami v Sociálnej poisťovni, v ZVJS, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš z prešetrenia pomerov, ako aj rozhodnutiami tunajšieho súdu č. k. 7P/181/2018-33 a 3P/219/2004-15, pričom zistil nasledovné skutkový stav:

6. Z výsluchu X. C. vyplynulo, že v súčasnosti býva u svojho otca, (nejde o spoločného otca s maloletou X.) v Stredných Plachtinciach v dome, ktorý patrí jej otcovi s tým, že tam obýva jednu izbu, spoločne s jej priateľom a maloletou X.. Z výsluchu X. C. ďalej vyplynulo, že je momentálne na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a rodinné prídavky spolu v sume 238 Eur s tým, že do zamestnania chodí jej priateľ. Starostlivosť o maloletú X. vykonáva tak, že maloletá chodí na týždňovky do špeciálnej školy vo Veľkej Čalomiji s tým, že v pondelok ráno po ňu prídu zo školy približne okolo 10 - 11 hod. a následne ju v piatok zo školy dovezú. Víkendy trávi u X. C.V.. V rámci výsluchu X. C. ďalej uviedla, že maloletá mala na vysvedčení jednotky a dvojky, pričom pokiaľ ide o jej zdravotnú starostlivosť je zdravá a navštevuje lekárku MUDr. Rigoóvú. Pokiaľ ide o výdavky na maloletú, X. C. uviedla, že jej platí obedy v škole v sume 35 - 40 Eur mesačne, cestovné neplatí a taktiež maloletej kupuje najmä obuv na čo môže minúť sumu 10 - 12 Eur mesačne. Pokiaľ ide o výdavky X. C., táto prispieva na nákup stravy do spoločnej domácnosti s jej otcom sumou 50 Eur mesačne a taktiež prispieva na elektriku v sume 25 Eur mesačne. X. C. ďalej uviedla, že ani ona ani maloletá X. nie sú v žiadnom kontakte s otcom maloletej H. X..

7. Rodičovské práva a povinnosti k maloletej X. boli naposledy upravované rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 3P/219/2004-15 zo dňa 20. 01. 2005, ktorým bola maloletá zverená do výchovy matke a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 200 Sk mesačne od 01. 12. 2004, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 7P/181/2018-33 zo dňa 13. 11. 2018, vykonateľným dňa 13. 11. 2018 bola maloletá X. X. dočasne zverená do osobnej starostlivosti X. C.. Z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti X. C. z toho dôvodu, že dňa 05. 11. 2018 bola jej matka eskortovaná do výkonu trestu odňatia slobody, pričom otec v súčasnej dobe nie je schopný zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletú.

8. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš z prešetrenia pomerov vyplýva, že dňa 26. 04. 2019 vykonal šetrenie v Obci Stredné Plachtince v domácnosti X. C.. Ide o rodinný dom, ktorý je vo vlastníctve U. C., otca X. C. a pozostáva z dvoch izieb a kuchyne. Do domu je zavedená elektrická energia, kúri sa v ňom v peci na tuhé palivo a voda je zabezpečovaná z neďalekej studne. Jedna izba je zariadená zánovným nábytkom, stolíkom, dvomi kreslami a veľkou rozťahovacou posteľou. Kuchyňa je zariadená kuchynskou linkou, stolom, stoličkami a rozťahovacím gaučom, pričom druhá miestnosť je nezariadená. Mesačné výdavky na domácnosť predstavujú dohromady sumu 47 Eur za elektrickú energiu, 9 Eur za satelit, približne 100 Eur za potraviny a ročné náklady na palivové drevo predstavujú 300 Eur. U. C. s manželkou G.O. C. poberajú dávku v hmotnej núdzi vo výške 230 Eur. G. X. (druh X. C.) mal pred dvoma týždňami odísť za prácou do Bratislavy.

9. Z lustrácie v ZVJS vyplýva, že matka maloletej sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody od 05. 11. 2018 do 05. 06. 2020 na základe trestov uložených jej v konaniach tunajšieho súdu sp. zn. 0T/45/2018, 3T/75/2015 a 3T/76/2018. Zo správy OO PZ Vinica, prostredníctvom ktorej sa súd pokúsil doručiť návrh otcovi maloletej, vyplýva, že otec sa v mieste svojho bydliska nenachádza, pričom už dlhšiu dobu sa zdržiava v Anglicku na presne nezistenej adrese.

10. Súd vec právne posúdil podľa § 26 Zákona o rodine, podľa ktorého v prípade ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností. Súd má za to, že v predmetnej veci došlo od posledného rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností k maloletej X. k zmene pomerov, nakoľko maloletá bola v roku 2005 zverená do osobnej starostlivosti matky, pričom matka sa od 05. 11. 2018 nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, a preto v súčasnosti nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú. Preto sú splnené podmienky na to, aby súd opätovne rozhodol o osobnej starostlivosti o maloletú a upravil rodičovské práva a povinností rodičov k nej.

11. Súd môže v súlade s ustanovením § 44 ods. 1 Zákona o rodine zveriť dieťa do náhradnej starostlivosti, ktorá predstavuje viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Zákon rozlišuje tri formy náhradnej starostlivosti, a to náhradnú osobnú starostlivosť, pestúnsku starostlivosť a ústavnú starostlivosť. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, zverí súd maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje jeho záujem. Zo systematického zaradenia jednotlivých foriem náhradnej starostlivosti možno vyvodiť ich prioritu, pričom túto možno vyvodiť aj z diferenciácie podmienok, ktoré zákon ukladá pre jednotlivé formy náhradnej starostlivosti. Pokiaľ ide o náhradnú osobnú starostlivosť, zákon vyžaduje len to, aby túto formu vyžadoval záujem dieťaťa. Ide o najmiernejšiu formu náhradnej starostlivosti.

12. Pokiaľ ide o všeobecnú podmienku náhradnej starostlivosti ustanovenú v § 44 ods. 1 Zákona o rodine a to, že rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečovať starostlivosť o maloletú súd konštatuje, že táto je v predmetnej veci splnená z pohľadu obidvoch rodičov. Keďže sa matka nachádza vo výkone trestu odňatia slobody až do júna 2020, objektívne osobnú starostlivosť o maloletú vykonávať nemôže. Pokiaľ ide o otca maloletej, tento sa podľa správy OO PZ Vinica nachádza na presne nezistenom mieste a podľa tvrdenia navrhovateľa v návrhu ako aj podľa výsluchu X. C. nie je s maloletou v žiadnom kontakte. Preto súd konštatuje, že otec riadnu starostlivosť o maloletú doposiaľ nezabezpečoval a ani v súčasnosti nezabezpečuje.

13. Súd preto v súlade s podaným návrhom súd skúmal, či zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti X. C. je v jej záujme. Z vykonaného výsluchu X. C., ako aj z prešetrenia pomerov navrhovateľom v jej domácnosti vyplýva, že X. C. má vytvorené dostatočné bytové podmienky na to, aby zabezpečila osobnú starostlivosť o maloletú a taktiež sa o maloletú vie postarať aj po finančnej

stránke, nakoľko z jej príjmu (rodičovského príspevku a rodinných prídavkov) dokáže pokryť výdavky, ktoré vznikajú v súvislosti s chodom jej domácnosti na stravu a elektriku (spolu v sume 75 Eur) s tým, že zvyšné výdavky znášajú jej partner a otec. Maloletá sa nachádza v osobnej starostlivosti X. C. na základe vydaného neodkladného opatrenia už od 13. 11. 2018, pričom zo správy z prešetrenia pomerov vyplýva, že za túto dobu jej bola poskytovaná riadna starostlivosť. Z výsluchu X. C. ďalej vyplynulo, že pozná ošetrojúcu lekárku maloletej, vie akú školu maloletá navštevuje aj aké študijné výsledky. Na základe uvedeného má súd za to, že X. C. má záujem o maloletú a poskytuje jej dostatočnú starostlivosť.

14. Z vyššie uvedených dôvodov súd zmenil rozhodnutie tunajšieho súdu č. k. 3P/219/2004-15 o poslednej úprave výkonu rodičovských práv a povinností s zveril maloletú do náhradnej osobnej starostlivosti X. C.. Súd v súlade s ustanovením § 45 ods. 3 Zákona o rodine, vymedzil rozsah jej práv a povinností k maloletej tak, že je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloletú v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia a taktiež je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach.

15. Súd v súlade s ustanovením § 45 ods. 8 Zákona o rodine zároveň určil rodičom maloletej povinnosť prispievať na jej výživu, a to na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Veľký Krtíš. Matka v tomto smere uviedla, že chce zasielať výživné priamo X. C.. Súd však konštatuje, že podľa vyššie uvedeného zákonného ustanovenia sa v prípade náhradnej osobnej starostlivosti musí výživné posieľať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Osobe, ktorá má dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti, následne Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny poskytuje príspevky na starostlivosť v súlade so zákonom č. 627/2005 Z. z. Pokiaľ ide o výšku vyživovacej povinnosti, súd ju určil v súlade s ustanovením § 62 ods. 3 Zákona o rodine v minimálnej výške, v rozsahu 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, nakoľko v prípade otca nemal preukázaný žiadny jeho príjem alebo majetok a v prípade matky, keďže táto sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, sú jej možnosti zamestnať sa a dosahovať príjem značne obmedzené. Súd určil počiatok vyživovacej povinnosti ku dňu vykonateľnosti rozhodnutia o neodkladnom opatrení, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti X. C. (od 13. 11. 2018), keďže sa maloletá na základe vydaného neodkladného opatrenia mala nachádzať v osobnej starostlivosti X. C. už od tohto dňa. Už odvtedy fakticky zabezpečovala osobnú starostlivosť o maloletú X. C., a preto mali rodičia maloletej prispievať na jej výživu už k tomuto dňu. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie R 4/1987, podľa ktorého sa počiatok vyživovacej povinnosti spravidla stanovuje od právoplatnosti rozsudku o zverení dieťaťa do výchovy iného občana ako rodiča (za súčasného právneho stavu do „náhradnej osobnej starostlivosti“), pričom k skoršiemu dátumu sa dá počiatok vyživovacej povinnosti stanoviť v prípade, ak iný občan ako rodič prevzal dieťa do starostlivosti na základe predbežného opatrenia (dnes „neodkladné opatrenie“) nariadeného súdom.

16. Ku dňu vydania tohto rozsudku vzniklo na maloletú obom rodičom zročné výživné, spolu v sume po 242,20 Eur. Od novembra 2018 do júna 2019 predstavovalo 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa v súlade s ustanovením § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z. z. sumu 28,08 Eur. Alikvotná časť za mesiac november od 13. do 30. predstavuje sumu 16,85 Eur a výživné za mesiace december 2018 až jún 2019 7-krát po 28,08 Eur. Od mesiaca júl 2019, za ktorý je už výživné na maloletú splatné, predstavuje 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté sumu 28,79 Eur. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by rodičia maloletej poskytli za toto obdobie aspoň časť výživného, a preto súd rozhodol, že sú povinní zaplatiť celú sumu zročného výživného. Vzhľadom na výšku tejto sumy ju súd povolil rodičom splácať v mesačných splátkach po 10 Eur, čím splatia svoj dlh v období približne 24 mesiacov, čo súd považoval za primeranú dobu. Súd zároveň rozhodol, že v prípade nezaplatenia čo len jednej zo splátok sa stane splatným celý dlh na zročnom výživnom.

17. Súd v súlade s ustanovením § 363 CMP zrušil nariadené neodkladné opatrenie o zverení maloletej do dočasnej osobnej starostlivosti X. C.Á. ku dňu právoplatnosti II. výroku tohto rozhodnutia, nakoľko zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti X. C. sa osobná starostlivosť o maloletú upraví vo veci samej, a teda odpadnú dôvody, pre ktoré bolo neodkladné opatrenie nariadené.

18. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého v mimosporových konaniach nemá žiaden z účastníkov na náhradu trov konania nárok.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Veľký Krtíš písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.